

Poročilo udeležencev projekta Erasmus+, sledenje na delovnem mestu

Št. projekta: 2024-1-SI01-KA122-SCH-000228071

Udeleženka: Monika Sekej

Ustanova gostiteljica: Escuela de Música Sirinx, Salamanca, Španija

Od 26. do 28. februarja 2025

Za obisk glasbene šole Escuela de Música Sirinx v Salamanci sem se odločila predvsem zato, ker sem že od prej poznala eno izmed njihovih učiteljic, Mariángeles, ki poučuje glasbeno uvajanje in solfeggio. Že v preteklosti sem bila navdušena nad njenim pristopom k pouku, ki ga sama imenuje "živi solfeggio" – veliko petja, gibanja in aktivnega glasbenega doživljanja. Zato sem si zelo želela od blizu spremljati njen način dela, pridobiti čim več novih idej ter osvežitev za svoje lastno poučevanje, zlasti pri vsakdanjih dejavnostih z otroki. Cilj izmenjave je bil tudi poglobiti razumevanje sodobnih pristopov k glasbenemu uvajanju in spoznati raznolikost pedagoških praks v španskem okolju.

Escuela de Música Sirinx je prva glasbena šola v Salamanci, ustanovljena leta 1984, in je povezana z Mednarodno federacijo za glasbeno izobraževanje Willems®. Šola se osredotoča na glasbeno uvajanje otrok od tretjega leta dalje, ponuja pa tudi instrumentalno izobraževanje in različne skupinske dejavnosti, kot so zbori in orkestri.

Šola obiskuje približno 400 učencev. Pouk solfeggia in glasbenega uvajanja poteka dvakrat tedensko po 50 minut za vse učence, kar predstavlja pomembno prednost v primerjavi s slovenskimi razmerami, kjer so učenci pogosto obremenjeni z različnimi izvenšolskimi dejavnostmi, logističnimi izzivi prihajanja na pouk v glasbeno šolo in časovnimi omejitvami. Posebnost šole je tudi, da ob petkih ni pouka solfeggia; ta dan je namenjen individualnim uram instrumenta, zborovskemu petju in orkestru, s poudarkom na skupinskem muziciranju.

V času tridnevnega obiska smo na glasbeni šoli Sirinx doživeli izjemno bogat in pester program. Skupinski pouk na tej šoli poteka nekoliko drugače kot v Sloveniji – začne se šele ob 16:50 in traja do 20:30, kar se mi je zdelo nenavadno pozno, a prilagojeno ritmu njihovega okolja.

Hospitirali smo pri štirih različnih učiteljicah: Mariángeles, Pilar, Marie in Luizi. Sama sem največ časa preživela pri Mariángeles in Pilar, ki poučujeta glasbeno uvajanje in prve štiri razrede solfeggia ter predpripravo na instrument in solfeggio. Le enkrat sem bila pri Luizi.

Splošen vtis, ki sem ga dobila ob opazovanju njihovega dela, je bil izjemno pozitiven. Vzdušje v šoli je bilo zelo prijetno, sproščeno in barvito – tako dobesedno kot v prenesenem pomenu. Učitelji so do učencev pristopali z veliko topline, odprtosti, humorja in spoštovanja. Pogosto so se z učenci šalili, se igrali in ustvarjali prijetno vzdušje, v katerem so se otroci lahko svobodno izražali in učili brez pritiska.

Posebno močan vtis je name naredila čustvena in estetska atmosfera šole. Hodniki in učilnice so polni ročno izdelanih okraskov in umetnin – veliko je skupinskih ilustracij velikih formatov, ki krasijo prostore. Na stenah visijo tudi glasbeni citati, ki nagovarjajo učence k lepemu vedenju, spoštovanju tišine, poslušanju glasbe in razumevanju pomembnosti muziciranja z notranjim občutkom. Vse to skupaj ustvarja okolje, ki učence spodbuja k ustvarjalnosti, pozornosti in globljemu doživljanju glasbe.

Poučevanje solfeggia in glasbenega uvajanja v Salamanci temelji na izjemno glasbeno živem, izraznem in čustveno bogatem pristopu. Učiteljici Mariángeles in Pilar sta velik poudarek namenjali petju – tako s solmizacijskimi zlogi kot na nevtralne zloge. Prepevanje ni bilo le vaja, temveč sredstvo za pogovor, izražanje, raziskovanje glasbenih idej in čustev. Po učenju melodične vaje je Mariángeles pogosto odprla knjigo Emocionario, v kateri so opisane različne čustvene nianse, in otroke spodbudila, da pesem interpretirajo skozi izbrano čustvo – s spremembo tonalitete, dinamike, artikulacije ali modalnosti. Ta pristop ne le spodbuja bogat čustveni izraz, temveč tudi krepi glasbeno domišljijo otrok.

Transpozicija pesmi je bila pogosta vaja – celotne repertoarje so prepevali v določeni tonaliteti (npr. modo de Do ali modo de Sol), kar učencem omogoča globlje razumevanje tonalnih sprememb in razvija slušno fleksibilnost. V prvih letih se teoretičnim razlagam izogibajo; lestvice, intervale in akorde učenci najprej spoznavajo izključno slušno, z veliko prepevanja in poslušanja. Intervale in akorde vedno prepevajo kot gradnike večjih struktur – izhajajo iz polikordov, ki jih tudi večglasno izvajajo. Zelo zanimiva vaja za harmonski posluš je bila pedalna vaja: učenci so držali en ton, učiteljica pa je nad tem tonom igrala različne septakorde, spreminjala artikulacijo in dinamiko, s čimer je ustvarjala razpoloženske odtenke, ki so jih učenci pozorno spremljali in komentirali.

Pomemben del njihovega pristopa je tudi sistematično urjenje spomina – učenci pogosto morajo na pamet zapeti vaje, nato pa jih zapisati po spominu, kar spodbuja notranje slišanje in krepi povezavo med slušnim in pisnim glasbenim izrazom.

Učenci hitro spoznajo različne taktovske načine (dvo-, tri-, štiri- in petdobni takt) in so redno povabljeni, da sami dirigirajo menjavanje le-teh. Sošolci jim sledijo z dirigiranjem, ritmično improvizacijo ali pa učiteljica na klavirju v živo improvizira na podlagi njihove geste – vse to pa z veliko igrivosti in izrazne svobode. Otroci pri tem resnično uživajo, vživljajo se v spreminjanje karakterjev in muzicirajo.

Tudi glasbeno uvajanje pri Mariángeles je temeljilo na izraziti domišljiji in povezavi z naravnim svetom – pogosto je uporabila posnetke ptičjega petja, prispodobe živali in gibanja, da so otroci ponotranjili tonsko gibanje in razvijali invencijo. V 3. stopnji pri Pilar sem opazovala delo z melodično invencijo ob kadencah, kjer je učiteljica ob klavirju pela vprašanja (npr. na dominantni ali subdominantni), otroci pa so individualno pevsko odgovarjali na toniki.

Pomemben poudarek pri petju, pravi Mariángeles, je tudi uporaba kromatike pri melodičnih reprodukcijah – po njenem mnenju je to ključno za čiščenje intonacije in razvoj občutka za tonske odnose.

Celoten pristop učiteljic, ki sem jih opazovala, temelji na prebujenem glasbenem ušesu, na ustvarjalnosti, spontanosti in predvsem globokem doživljanju glasbe. Navdihujoč povzetek njihovega pristopa je misel Mariángeles, ki mi je ostala v spominu:

“Oči vam ne bodo povedale – ušesa vam bodo.”

To lepo izraža bistvo njihovega dela – poslušanje kot temeljno pot v svet glasbe.